

Szanowni Czytelnicy,

Na początku chciałbym poinformować, że od numeru 1/2021 „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie / Cracow Review of Economics and Management” ukazują się w formule kwartalnika i w nowej szacie graficznej. Nie zmienia się cel naszego czasopisma, jakim jest upowszechnianie wyników prac naukowo-badawczych, zarówno tych o charakterze koncepcyjnym, jak i empirycznym. Zeszyty Naukowe są platformą wymiany myśli i dyskusji naukowej dla osób prowadzących badania w dziedzinie nauk społecznych, szczególnie w zakresie ekonomii, finansów i rachunkowości oraz nauk o zarządzaniu i jakości. W celu szerszego upowszechniania wyników badań zachęcamy do składania artykułów w języku angielskim. Ze względu na korzyści wiążące się z większą rozpoznawalnością i cytawalnością prac publikowanych w języku angielskim artykuły w tym języku będą preferowane przez Komitet Redakcyjny przy kwalifikowaniu artykułów składanych do publikacji.

Pierwszy numer zawiera siedem artykułów z zakresu finansów, zarządzania i ekonomii. Otwierają go dwa opracowania w języku angielskim. W pierwszym z nich Vira Druhova, Oleksandra Hirna i Vira Fostyak przedstawiają wpływ cyfryzacji na sektor bankowy. Wychodząc od prezentowanego w literaturze przedmiotu pozytywnego obrazu wpływu cyfryzacji na jakość usług bankowych, optymalizację procesów wewnętrznych czy efektywność, autorki przedstawiają wyniki własnych badań w tym zakresie. Na podstawie przeprowadzonej analizy czynnikowej stwierdzają, że wpływ cyfryzacji na działalność banków jest zróżnicowany, a nawet może mieć ona negatywny wpływ na wybrane wskaźniki działalności bankowej. Zwracają również uwagę, że wykorzystywanie w większym stopniu internetu w obsłudze płatności prowadzi do zwiększenia ryzyka banków.

W drugim artykule Małgorzata Kowalik porusza zagadnienie zarządzania płynnością finansową w kontekście upadłości przedsiębiorstw, skupiając się w głównej mierze na analizie pozycji kredytowej przedsiębiorstw i jej zmian. Na podstawie analizy literatury przedmiotu oraz sprawozdań finansowych spółek, które w przeszłości ogłosiły upadłość, uzyskano potwierdzenie przyjętej hipotezy, zakładającej, że problemy w zakresie utrzymania płynności finansowej, mającej wpływ na pozycję kredytową, należały do istotnych przyczyn ogłaszania upadłości badanych przedsiębiorstw.

Kolejne cztery artykuły wpisują się w szeroko rozumianą problematykę zarządzania. Joanna M. Moczydłowska przedstawia w swoim artykule zalety i wady pracy zdalnej świadczonej z domu, opierając się na opiniach wybranej grupy menedżerów wyższego szczebla. W badaniach wykorzystano technikę zogniskowanych wywiadów grupowych (*focus group interviews* – FDI). Główne wnioski wynikające z badań dotyczą świadomości menedżerów co do korzyści i zagrożeń związanych ze świadczeniem pracy zdalnej, przekonania, że praca zdalna będzie wykorzystywana na większą skalę po ustaniu pandemii COVID-19, oraz rosnącego znaczenia takich kompetencji menedżerskich, jak komunikatywność, budowanie relacji opartych na zaufaniu oraz umiejętność planowania i organizacji pracy. Artykuł stanowi przyczynek do poszerzenia wiedzy na temat pracy zdalnej.

Anna Rogozińska-Pawelczyk i Agata Matuszewska-Kubicz podejmują zagadnienie postaw wspierających proaktywne zachowania pracowników zatrudnionych w sektorze usług dla biznesu (*business services sector*). W badaniach jakościowych wykorzystano technikę pogłębionych wywiadów indywidualnych (*individual in-depth interviews* – IDI), które zostały przeprowadzone z pracownikami i osobami zatrudnionymi na stanowiskach kierowniczych. Efektem tych badań było m.in. wykazanie, że na proaktywne zachowania pracowników wywierają wpływ różne czynniki związane z realizacją kontraktu psychologicznego, który determinuje postawy stron kontraktu wyrażające się w motywacji do pracy i satysfakcji z pracy.

Stopień wykorzystania na stanowisku pracy wiedzy i umiejętności nabytych przez pracowników podczas szkoleń stanowi przedmiot rozważań w kolejnym artykule. Aldona Andrzejczak analizuje ten problem na podstawie badań ilościowych przeprowadzonych w bankach komercyjnych i spółdzielczych. Stwierdzono, że dostępność i efektywność szkoleń w bankach jest wysoka, co nie zmienia faktu, że jedna czwarta uczestników szkoleń nie wprowadza zmian w swojej pracy po szkoleniu. Do najważniejszych czynników różnicujących poziom transferu efektów szkoleń należały: miejsce pracy (*front/back office*), płeć, staż pracy w bankowości oraz rodzaj posiadanego wykształcenia. Ponadto stwierdzono wysoką współzależność między poziomem transferu szkolenia a ogólną oceną jego przydatności.

Joanna Samul, Danuta Szpilko i Joanna Szydło są autorkami artykułu, w którym przedstawiono wpływ samoprzywództwa i zaufania studentów na wyniki zdalnej pracy zespołowej. Badania ilościowe, w których wykorzystano trzy skale pomiarowe, przeprowadzone zostały na próbie studentów z Polski i Rumunii. Wyniki badań potwierdzają, że umiejętność samoprzywództwa i zaufanie pozytywnie wpływają na wyniki pracy zespołów studenckich w badanej zbiorowości. W konkluzji autorki wskazują na potrzebę rozwijania takich umiejętności w procesie kształcenia.

Artykułem zamykającym ten numer „Zeszytów Naukowych” jest opracowanie autorstwa Pauliny Pukin-Sowul poświęcone perspektywom przystąpienia Polski do strefy euro w kontekście teorii optymalnych obszarów walutowych oraz kryteriów

konwergencji. Na podstawie przeglądu literatury przedmiotu oraz analizy danych Banku Światowego, Komisji Europejskiej, Głównego Urzędu Statystycznego i Eurostatu autorka stwierdza m.in., że obecnie strefa euro nie spełnia założeń teorii optymalnych obszarów walutowych, Polska zaś nie spełnia kryteriów konwergencji. Wskazuje również korzyści i zagrożenia związane z wprowadzeniem euro w Polsce. Artykuł stanowi przyczynek do dyskusji o europejskiej integracji monetarnej oraz perspektywach wprowadzenia euro w Polsce.

Na zakończenie warto podkreślić, że zaprezentowane artykuły dotyczą aktualnych i ciągle niedostatecznie zbadanych problemów z zakresu różnych dyscyplin zaliczanych do dziedziny nauk społecznych. Mam nadzieję, że spotkają się one z zainteresowaniem Czytelników, zachęcą do refleksji nad poruszonymi w nich kwestiami oraz stanowią będą inspirację do podejmowania dalszych badań.

Prof. dr hab. Aleksy Poczowski
Redaktor naczelny